

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВИЩА МАТЕМАТИКА»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	201 Агрономія
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Агрономія»
Курс, семестр	1 курс, 1 семестр
Обсяг і форма семестро-вого контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 6,5, Загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 14 год. Форма семестрового контролю – екзамен
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Інженерно-технологічний факультет Кафедра будівництва та професійної освіти
Контактні дані розробника (-ів)	Овсієнко Юлія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент Контакти: ауд. 331а, (навчальний корпус № 3) E-mail: iuliia.ovsiienko@pdaa.edu.ua Сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/ovsiyenko-yuliya-ivanivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Цикл дисциплін фундаментально-прикладного спрямування повної загальної середньої освіти
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗКЗ. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. <i>фахова:</i> СК6. Здатність застосовувати методи статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами в агрономії.
Програмні результати навчання	ПР 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти. ПР8. Володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

ОК передбачає набуття загальних компетентностей і комплексу соціальних навичок (soft skills), притаманних сучасному фахівцю: здатність до абстрактного й критичного мислення, спілкування з представниками інших професійних груп, самоорганізації, вміння аналізувати й інтерпретувати наукові дані для прийняття рішень у професійній діяльності; удосконалення дослідницьких навичок, що підвищує здатність адаптуватися до змін у професійному середовищі, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань для їх практичного застосування, формування умінь організаторської діяльності тощо.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<p>Навчити здобувачів вищої освіти сучасному математичному апарату, необхідному для аналізу і розв'язування прикладних задач, логічному й алгоритмічному мисленню, сприяти формуванню у студентів наукового світогляду; забезпечити фундаментальне опанування теоретичного матеріалу, до якого входять основні положення лінійної алгебри, диференціального й інтегрального числення, звичайних диференціальних рівнянь, рядів для опанування статистичними методами опрацювання даних в агрономії.</p>	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Тема 1. Елементи лінійної алгебри та аналітичної геометрії. Тема 2. Елементи диференціального числення функцій. Тема 3. Елементи інтегрального числення функцій. Тема 4. Випадкові події. Тема 5. Випадкові величини. Тема 6. Статистичне опрацювання вибірки. Тема 7. Елементи дисперсійного аналізу. Тема 8. Елементи кореляційного аналізу.</p>	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • словесні: лекція, розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж; • наочні: ілюстрування, демонстрування, спостереження; • практичні: вправи, робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, розрахункові роботи. <p>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти. <p>Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни; заохочення і покарання; оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження. <p>Інноваційні та інтерактивні методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • комп'ютерні, мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; метод скрайбінгу; майндмепінг; електронний скетчноутинг. <p>Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • методи усного контролю: опитування; бесіда; доповідь; колоквіум. <p>методи письмового контролю: контрольна робота; самостійна робота.</p>	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
<p>Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання</p>	<p>наведені у Додатку до силабусу.</p>
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
<p>- щодо термінів виконання та перескладання</p>	<p>Усі навчальні завдання, передбачені робочою програмою, мають бути виконані у встановлений термін відповідно розкладу. Перескладання поточного та семестрового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату. Перескладання поточного та підсумкового контролів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, хвороба тощо) та з дозволу деканату; практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які оформляються та здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються зі зменшенням оцінки (-30 %). Порядок повторного проходження контрольних заходів в Університеті регулюється «Положенням про організацію</p>

	<p>освітнього процесу в ПДАУ» (http://surl.li/rfhrib) та «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ» (http://surl.li/ymbaso).</p> <p>Відповідно до нормативної бази університету повторне складання підсумкового контролю допускається не більше двох разів із кожної освітньої компоненти (ОК): один раз викладачу, другий – комісії, котра формується деканом факультету, за участю кафедри, відповідальної за реалізацію ОК.</p> <p>Оцінка, отримана в результаті другого повторного складання екзамену є остаточною.</p> <p>Складання екзамену чи заліку для підвищення позитивної оцінки з ОК здійснюється тільки один раз на підставі заяви здобувача вищої освіти</p>
<p>- щодо академічної доброчесності</p>	<p>Політика щодо дотримання академічної доброчесності:</p> <p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності (http://surl.li/cfsemz) та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (http://surl.li/ygqygh).</p> <p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання всіх навчальних завдань поточного та підсумкового контролів результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); обов'язкове покликання на джерела інформації під час використання ідей, розробок, тверджень; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної, наукової, творчої діяльності, запозичені методики досліджень.</p> <p>Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням інформаційних технологій).</p> <p>Виконані навчальні роботи здобувач вищої освіти може перевірити на наявність текстових запозичень, використовуючи програми відкритого доступу (http://surl.li/sbpriiq).</p> <p>У раз виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.</p>
<p>- щодо відвідування занять</p>	<p>Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.</p> <p>За об'єктивних причин (наприклад, лікарняний, індивідуальний графік стажування тощо) навчання може відбуватись самостійно з використанням інформаційних технологій (у змішаній чи/та дистанційній формах за погодженням із викладачем курсу та деканом факультету) на засадах академічної доброчесності. При цьому здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання LMS Moodle про стан виконання завдань.</p>
<p>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</p>	<p>Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. http://surl.li/zogpis.</p> <p>Здобувачі можуть самостійно на платформах онлайн-освіти,</p>

	<p>шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проектах (з обов'язковою видачею сертифіката) опанувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набути очікувані навчальні результати за частиною освітнього компонента до початку або впродовж семестру, в якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю.</p>
<p>- щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті http://surl.li/zogpis. Нормативно-правові акти стосовно оскарження результатів навчання наведені на сторінці «Положення про освітню діяльність» сайту ПДАУ (http://surl.li/qrfsta).</p>
<p>РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонєць А.В., Флегантов Л.О., Овсієнко Ю.І. Вища математика : навч. посіб. Полтава : Копі-Прінт, 2022. 208 с. 2. Барковський В.В., Барковська Т.В. Вища математика для економістів : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2019. 456 с. 3. Кирилащук, С. А., Бондаренко З. В., Ключко В. І. Вища математика. Частина 1. Індивідуальні завдання : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2020. 93 с. 4. Васильків І. М. Основи теорії ймовірностей і математичної статистики : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 184 с. 5. Гончаров О. А., Князь І. О., Хоменко О. В. Теорія ймовірностей і математична статистика: навч. посіб. Суми: Сумський державний університет, 2022. 174 с. 6. Жалдак М.І., Кузьміна Н.М., Михалін Г.О. Теорія ймовірностей і математична статистика : підручник. Видання четверте, доповнене. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. 750 с. 7. Найко Д. А., Шевчук О. Ф. Теорія ймовірностей та математична статистика : навч. посіб. Вінниця : ВНАУ, 2020. 382 с. 8. Панченко Н. Г., Резуненко М. Є. Вища математика. Частина 1 : Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 231 с. 9. Пасічник Я. А. Вища математика : підручник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 432 с. 10. Скуратовський Р. В. Вища математика з прикладами і задачами : підручник. Київ : Національна академія управління, 2021. 232. 11. Шелестовський Б.Г., Габрусєв Г.В., Габрусєва І.Ю. Вища математика: теорія ймовірностей та математична статистика : навч. посіб. Тернопіль : СМП «Тайп», 2023. 142 с. 	
<p>Реквізити затвердження</p>	<p>Затверджено на засіданні кафедри Будівництва та професійної освіти протокол від 02 вересня 2024 року № 1</p>

Додаток до силябусу

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (201А_бд_2024)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Розв'язування практичних завдань	Виконання завдань самостійної роботи	Контроль-на робота	Екзамен	
Тема 1. Елементи лінійної алгебри	4	4			8
Тема 2. Елементи аналітичної геометрії	4	4			8
Тема 3. Елементи диференціального числення функцій	4	4			8
Тема 4. Елементи інтегрального числення функцій	4	4			8
Тема 5. Випадкові події	4	4			8
Тема 6. Випадкові величини	4	4			8
Тема 7. Статистичне опрацювання вибірки	4	4			8
Тема 8. Елементи дисперсійного й кореляційного аналізу		4			4
Контрольна робота			20		20
Екзамен				20	20
Разом	28	32	20	20	60

Шкала та критерії оцінювання

Розв'язування практичних завдань

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	відсутність наданих відповідей, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
1	виконано завдання неправильно або неповністю продемонстровано незадовільне володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії, не надано відповіді на запитання, відсутнє прагнення до самоорганізації та самоосвіти
2	виконано завдання із суттєвими неточностями, продемонстровано менш ніж задовільне володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії, надано невичерпні відповіді на запитання з уточненнями
3	виконано повністю завдання, але з неточностями, продемонстровано задовільне володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії, надано вичерпні відповіді на запитання
4	виконано повністю завдання, продемонстровано достатнє володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії, надано вичерпні відповіді на запитання, активність і цілеспрямованість свідчать про прагнення до самоорганізації та самоосвіти

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	завдання не виконані, або розв'язані неправильно, що свідчить про неволодіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії, відсутність прагнення до самоорганізації та самоосвіти
1	виконано завдання самостійної роботи з грубими помилками або лише частково, продемонстровано незадовільне володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії, не надано відповіді на запитання
2	виконано завдання самостійної роботи неповністю або з помилками, продемонстровано менш ніж задовільне володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії, надано невичерпні відповіді на запитання з уточненнями
3	виконано завдання самостійної роботи правильно, але з неточностями, продемонстровано задовільне володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії, надано вичерпні відповіді на запитання, але з уточненнями
4	виконано завдання самостійної роботи повністю правильно, продемонстровано достатнє володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії, надано вичерпні відповіді на запитання, що свідчить про прагнення до самоорганізації та самоосвіти

Контрольна робота

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	у випадку невиконання завдань контрольної роботи або виявлення факту списування, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання
5	завдання контрольної роботи виконано, проте у розв'язках допущені грубі помилки, порушено правила оформлення, надані відповіді і розв'язки не на всі питання і завдання
10	завдання контрольної роботи виконано частково, порушено правила оформлення, надано відповіді і розв'язки не на всі питання і завдання, відповіді є недостатньо аргументованими, розв'язки мають неточності
15	завдання контрольної роботи виконано у повному обсязі, відповідним чином оформлено й надано відповіді і розв'язки, що є недостатньо аргументованими, вимагають незначних уточнень
20	завдання контрольної роботи виконано у повному обсязі: відповідним чином оформлено й надано відповіді і розв'язки, що є достатньо аргументованими.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (201А_бз_2024)

Назва теми	Виконання вправ на ПЗ	Виконання завдань СР	Опитування	Контроль-на робота	Екзамен	Разом
Тема 1. Елементи лінійної алгебри		2				2
Тема 2. Елементи аналітичної геометрії		2				2
Тема 3. Елементи диференціального числення функцій		2				2
Тема 4. Елементи інтегрального числення функцій		2				2

Тема 5. Випадкові події		2				2
Тема 6. Випадкові величини	7	2	7			16
Тема 7. Статистичне опрацювання вибірки		2				2
Тема 8. Елементи дисперсійного й кореляційного аналізу		2				2
Контрольна робота				50		50
Екзамен					20	20
Разом	7	16	7	50	20	100

Виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	вправа не виконана, відсутні обчислення й аналітичні перетворення для розв'язування задачі, незнання теоретичного матеріалу, повне неволодіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії
1-3	вправа виконана частково або повністю, але неправильно, з суттєвими помилками в обчисленнях і аналітичних перетвореннях не продемонстровано володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії, відсутнє прагнення до самоорганізації та самоосвіти
4-6	вправа виконана правильно з несуттєвими помилками або неточностями, частково продемонстровано володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії
7	завдання виконано правильно, відповідь повна, вичерпна, продемонстровано володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії, прагнення до самоорганізації та самоосвіти.

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	завдання самостійної роботи не виконані, відсутні відповіді або відповіді всі неправильні, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.
1	розв'язано завдання самостійної роботи неповністю або менше 75% розв'язків правильно, що свідчить про неповне володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії
2	розв'язано завдання самостійної роботи повністю правильно, що свідчить про володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії, прагнення до самоорганізації та самоосвіти.

Опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	відсутня відповідь або повністю неправильна, що не дає можливість оцінити володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії, відсутнє прагнення до самоорганізації та самоосвіти, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів
1-3	часткове знання теоретичного матеріалу та засад фундаментальних наук, допущення помилок, нечіткість і заплутаність відповіді, відсутня у відповіді демонстрація володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії

4-6	неповна, невичерпна відповідь, що свідчить про часткову демонстрацію володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії
7	завдання виконано правильно, відповідь повна, вичерпна, продемонстровано володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії, прагнення до самоорганізації та самоосвіти.

Контрольна робота:

контрольна робота містить 10 завдань. Кожне завдання оцінюється від 0 до 5 балів

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	незадовільно у випадку невиконання завдань контрольної роботи або виявлення факту списування, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
1-10	завдання взагалі не виконано або виконано незадовільно, потребує повторного розв'язування, у розв'язках допущені грубі помилки, порушено правила оформлення, надані відповіді і розв'язки не на всі питання і завдання
11-25	завдання контрольної роботи виконано частково, порушено правила оформлення, надано відповіді і розв'язки не на всі питання і завдання, відповіді є недостатньо аргументованими, розв'язки мають неточності
26-45	завдання контрольної роботи виконані повністю, відповідним чином оформлені, але з частковими помилками, є неточності у поясненнях, недостатня аргументація і зауваження до обчислень, не продемонстроване володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії
46-50	завдання контрольної роботи виконано у повному обсязі: відповідним чином оформлено й надано відповіді і розв'язки, що є достатньо аргументованими, продемонстровано володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії, прагнення до самоорганізації та самоосвіти.

Форма проведення підсумкового контролю – *екзамен*.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
(201A_бд_2024, 201A_бз_2024) на екзамені

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
для 1-го і 2-го теоретичних питань	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити досягнення результатів навчання здобувача вищої освіти
	1	часткове представлення відповіді на теоретичне завдання з суттєвими помилками, не продемонстрованим володінням статистичними методами опрацювання даних в агрономії
	2	неповне виконання теоретичного завдання з помилками і не продемонстрованим володінням статистичними методами опрацювання даних в агрономії
	3	виконання теоретичного завдання з помилками і частковою демонстрацією володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії
	4	правильне виконання теоретичного завдання з певними недоліками, продемонстровано володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії
	5	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про сформоване володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії

для практич- ного завдання	0	відсутність розрахунку практичної ситуації, що не дає змоги оцінити досягнення результатів навчання здобувача вищої освіти
	2	часткове розв'язання практичного завдання з суттєвими помилками, не продемонстрованим володінням статистичними методами опрацювання даних в агрономії
	4	неповне виконання практичного завдання, де розв'язок і аналіз задач не свідчить про володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії
	6	повне виконання практичного завдання, де розв'язок і аналіз даних задачі свідчить про володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії
	8	правильне і повне виконання практичного завдання, де розв'язок і розрахунки свідчать про володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії
	10	розрахунки практичної ситуації виконані правильно, сформовані висновки, що свідчать про володіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії

*Екзамен складається з 2 теоретичних питань: 1 практичного завдання.
Максимальна кількість балів за екзамен – 20.*